

MISIJA ZNANJE

Čarobna zima na krpljah, smučeh in še drugače

Snežinke v noči tiho naletavajo, pokrajina se odene v belo, veter brije okoli stavb, temperatura se spusti pod 0 °C in cestišče prekrije plast ledu. Sneg škripa pod nogami in mraz gre do kosti.

MENI JE SUPER,
PA TEBI?

To je prizor, ki je dandanes vse redkejši. Zime so postale milejše in snežne odeje ponekod sploh ni več. Danes so hude zime taka redkost, da že običajno sneženje zmoti naše vsakdanje opravke in ovira promet. A ni bilo vedno tako ...

Naši predniki so že v prazgodovini izumili pripomočke za hitro in preprosto premikanje po zasneženi in zaledeneli pokrajini. Na noge so natakili KRPLJE – posebno ovalno mrežasto pripravo, ki zaradi večje površine preprečuje, da bi se ugreznili v globok sneg. Najverjetneje so se ravno iz krpelj sčasoma razvile smuči.

V skandinavskih deželah so drsali na ledu in smučali že pred več kot 5000 leti. A ne tako kot danes – za zabavo, rekreacijo in tekmovanja. Smuči so bile namenjene premikanju po snegu, prevažanju lesa in drugega tovora ter zasledovanju in lovljenju živali. Ostre drobce živalskih kosti so namestili na podplat čevlja in si s takšnimi prazgodovinskimi drsalkami olajšali premikanje po ledu.

Smučanje in sankanje

Na norveškem otoku Rødøy so našli eno najstarejših upodobitev smučarja. Skalna poslikava je stara približno 5000 let in upodablja smučarja z zajčjo kapo.

Leskove krpļe, Vojsko pri Idriji. Foto: SEM.

Prve smučī

Prve smučī so bile iz lesa. Na smučkah je bil preprost jermen, kamor so zataknili zimsko obuvalo. Ko so lezli v breg, so na zadnjo stran smučī pritrčili trakove iz živalskih kož, ki so preprečevali zdrs. Pri hoji ali drsenju so uporabljali dolgo palico, s katero so se odpravili, zavirali ali spreminjali smer. V prosti roki so navadno držali lok ali drugo orožje.

ALI VEŠ

V Sloveniji z različnimi prireditvami in običaji ohranjamo tradicijo smučanja na »starih« smučeh. Ljudje se oblečejo v oblačila svojih dedkov in babic ter se pomerijo v spustu po zasneženem bregu s starimi smučmi, sankami in drugimi prevoznimi sredstvi.

7.-9. razred

ALI VEŠ

Slovenci imamo edini v Evropi svoj izraz za smučī, ki izvira iz glagola smučati: drseti, plaziti se (cerkvenoslovansko), hitro drseti ali hitro se premikati (praslovansko). Vsi drugi imajo izpeljanko iz norveške besede ski.

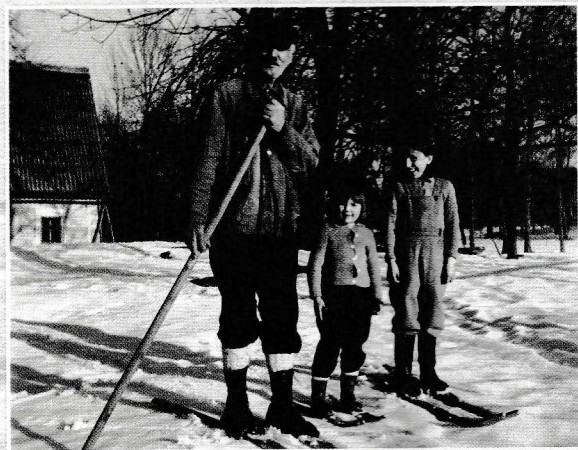

POZNAMO TUDI DRUGA POIMENOVANJA SMUČI: KOROŠCI IMAJO ŠKIJE (IZPELJANO IZ BESEDE SKI), DRUGOD LAHKO SLIŠIMO TUDI PLANKE ALI DILE (PREVZETO IZ NEMŠKE BESEDE ZA DESKO).

Bloški smučarji

Tudi Slovenci se lahko pohvalimo z dolgo smučarsko tradicijo! Bloške smučī veljajo za eno najstarejših prevoznih sredstev v Evropi. Prvič je »slovensko smučanje« na Bloški planoti omenil Janez Vajkard Valvasor v delu Slava vojvodine Kranjske (leta 1689).

Smučī so izdelovali tamkajšnji rokodelci ali Bločani sami doma. Najraje so uporabili star in že ukrivljen bukov les, izdelovali pa so jih tudi iz drugega primerne lesa.

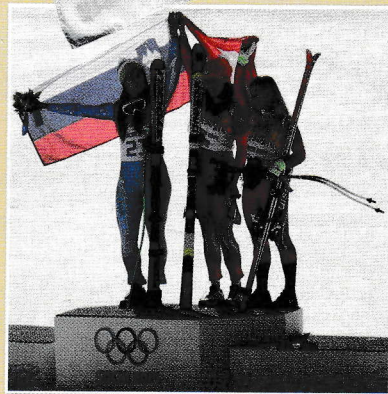
Neredov oče iz Škuře s svojima vnukinjama, Škuře, 1953. Foto: Boris Oreš, Dokumentacija SEM.

Bločani so s smučmi lovili divjad in prevažali tovore, se vozili v šolo, hodili k maši in na obisk v sosednjo vas. Smučī so uporabljali tudi v različnih igrah in tekmovanjih. Italijanska okupacija med 2. svetovno vojno je prekinila večstoletno bloško tradicijo, saj so uporabo smučī prepovedali. Izgubile so se po kletih in podstrešjih in po vojni so jih uporabljali le redki. Danes jih največ hrani Slovenski etnografski muzej.

Zimske olimpijske igre

Prve olimpijske igre (OI) so potekale v antični Grčiji v 1. tisočletju pred našim štetjem in se obdržale tudi v starem Rimu. S prodorom krščanstva je v 4. stoletju n. št. rimski cesar Teodozij prepovedal vsa poganška čaščenja, med njimi tudi OI, ki so izvirale iz čaščenja več bogov. Prve moderne OI so se odvijale leta 1896, približno poldrugo tisočletje po ukinitvi starih. Zimskih športov je bilo na (poletnih) OI sprva malo – bila sta le umetnostno drsanje in hokej na ledu, a je bilo sredi poletja zelo težko pripraviti drsališče. Prve zimske olimpijske igre (ZOI) so bile leta 1924 v francoskem alpskem letovišču Chamonix.

Po zgledu poletnih iger se je tudi zimska družina srečevala enkrat v štiriletnem obdobju. Tradicijo je prekinila le 2. svetovna vojna. Do leta 1992 so ZOI potekale v istem letu kot poletne, to pa se je spremenilo z ZOI v Lillehammerju na Norveškem leta 1994, ko je tekmovanje potekalo dve leti po predhodnem. Zimski športni spektakel se je odlepil od poletnega in ujel svoj štiriletni ritem. Zadnje ZOI so potekale lani v Pekingu na Kitajskem, naslednje bodo leta 2026 v Milanu in Cortini d'Ampezzo v Italiji.

Tina Maze je osvojila zlato.

Sankanje

Tudi sani so nekoč uporabljali kot prevozno sredstvo po zasneženi pokrajini. Bile so tudi pripomoček za zabavo. Otroci so se spuščali po hribu z lesenimi sankami, če jih niso imeli, pa s tistim, kar je bilo pri roki. Danes je sankanje marsikje urejeno na sankališčih. Sankaš se lahko v Kranjski Gori, na Veliki planini, Rogli, Arehu, v Gozdu - Martuljku, Bovcu in na Krvavcu.

Sankanje je lahko **tekmovalno** in **rekreativno**. Tekmovalno sankanje poteka s posebnimi sanmi na pripravljenih progah. Sankanje na umetnih progah je najhitrejši šport na ledu! Največja dosežena hitrost brez padca je 155 km/h.

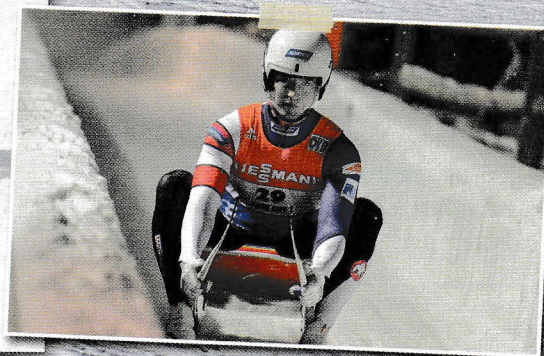
Med sankarske panoge spadajo še sankanje po naravnih progah, sankanje s samotajnimi sanmi, sankanje na saneh s koleščki (poletji) in sankanje z rekreativnimi sanmi.

PRI REKREATIVNEM SANKANJU – ZA ZABAVO – POSEBNIH PRAVIL NI. PAZI PA NA SVOJO VARNOST IN VARNOST DRUGIH! HITRO SE LAHKO ZALETIŠ, ODLETIŠ, SE PREKOPICNEŠ ...

Sankanje na umetnih progah je eden izmed redkih športov, pri katerem se čas meri na tisočinko sekunde natančno. Kljub temu o zmagi velikokrat odloča prav ta tisočinka.

Nordijsko ali alpsko?

Ob prenosih tekem zimskih tekmovanj lahko večkrat slišiš besedo nordijsko in alpsko smučanje. Kakšna je razlika? Najopaznejša je način, kako je smučarski čevljev vpet v smuči. Pri alpskem smučanju je pripet spredaj in zadaj, pri nordijskem pa samo spredaj.

A TO NI VSE! MED ZIMSKE ŠPORTE SPADAJO ŠE BIATLON, DESKANJE NA SNEGU, SMUČANJE PROSTEGA SLOGA, TELEMARŠ SMUČANJE, PARA SMUČANJE, TURNO SMUČANJE, ALPINIZEM, ŠANKANJE, BOB, SKELETON, CURLING, UMETNOSTNO IN HITROSTNO DRŠANJE, HOKEJ NA LEDU ...

7.-9. razred

Tvoji starši, dedki in babice se z nostalgijo spominjajo časov, ko so se po belih strminah podili Bojan Križaj, Rok Petrovič in Mateja Svet – takrat pod jugoslovansko zastavo. Prvo slovensko zlato olimpijsko medaljo – in to v smuku! – nam je priborila Tina Maze na ZOI leta 2014 v Sočiju v Rusiji. Uspeh je dopolnila še z zlatom v veleslalomu.

V Sloveniji vsako leto potekajo tekme FIS* svetovnega pokala v alpskem smučanju. Na Snežnem stadionu na Mariborskem Pohorju se na Zlati lisici pomerijo najboljše smučarke sveta. Če jo organizatorjem zagode pretoplo vreme, se tekme selijo v Kranjsko Goro, ki gosti tudi moške alpske smučarje. Za Pokal Vitranc se pomerijo na progi Podkoren.

* FIS je kratica za mednarodno smučarsko organizacijo, ki že vse od leta 1924 skrbi za vsa zimska športna tekmovanja.

ALPSKO SMUČANJE

- Oprema:** smuči, smučarski čevlji, palice, čelada, rokavice
- Discipline:** smuk, slalom, veleslalom, superveleslalom in alpska kombinacija
- Znani slovenski športniki/-ce:** Tina Maze, Ilka Štuhec, Žan Kranjec, Jure Košir, Rok Petrovič, Bojan Križaj ...

Tina Maze vozi superveleslalom.

Alpsko smučanje je ena najbolj množičnih in priljubljenih športnih aktivnosti. Priljubljeno je postalo po 2. svetovni vojni z razvojem smučišč in žičnic. Med najbolj znanimi smučišči so Kranjska Gora, Mariborsko Pohorje, Rogla, Kanin, Cerknica, Golte, Areh, Kope ...

Alpske discipline se razlikujejo po postavitvi in dolžini proge, razdalji med vratci in hitrosti ...

- Največje hitrosti so v smuku – tudi do 160 km/h –, ki ima tudi najdaljšo progo.
- Najmanjše hitrosti so v slalomu, ki je najbolj tehnično zahteven z najkrajšimi razdaljami med vratci.

Pravila lepega vedenja na smučišču, Fisova pravila

Na smučiščih je na progi veliko ljudi, zato za vse veljajo mednarodna (FIS) pravila vedenja. Cilj je biti skrben in odgovoren ter preprečiti nezgode. Na slovenskih smučiščih so postavljene table z 10 mednarodnimi pravili, ki jih na zabaven način prikazujejo junaki iz Zvitorepca avtorja Mikija Mustra.

7.-9. razred

Miki Muster je bil pionir stripa na Slovenskem, ki je ustvaril prve izvirne domače stripovske junake. To so lisjak Zvitorepec, želvak Trdonja in volk Lakotnik. Zvitorepec je med vsemi najbolj zvit, Trdonja je preudaren s trdim oklepom, ki ga rešuje v nevarnosti, Lakotnik je največji požeruh in lenuh. Znamenita trojica prijateljev je stara dobrih 70 let. Muster je za svoje stvaritve prejel Prešernovo nagrado za življenjsko delo.

TEK NA SMUČEH

Oprema: tekaške smuči, tekaški čevlji, palice, rokavice

Znani slovenski športniki/-ce: Petra Majdič, Vesna Fabjan, Anamarija Lampič, Eva Urevc ...

Prve tekme v smučarskih tekih v Planici so se odvijale že leta 1926. Bile so izredno naporne, saj je proga iz Rateč do Tamarja in nato nazaj do letalnice postregla s hudimi vzponi.

Tek na smučeh pozna starejšo klasično tehniko z vzporedno postavitvijo smuči in mlajšo drsalno s škarjasto postavitvijo smuči.

Tekaške tekme izvedejo skoraj v vsakem vremenu. Tekme ne izpeljejo, če ni snega ali pa so temperature nižje od -25°C .

POLETI NABIRAM
KONDICIJO S
TEKAŠKIMI ROLKAMI.

7.-9. razred

ALI VEŠ

Velikost
premera tarče

je odvisna od položaja
streljanja. V ležečem
položaju je 4,5 cm, pri
stoječem pa 11,5 cm.

Pokljuka je tradicionalno
prizorišče svetovnega pokala
v biatlonu.

BIATLON

Oprema: tekaške smuči, tekaški čevlji, palice, rokavice, malokalibrska puška

Znani slovenski športniki/-ce: Jakov Fak, Klemen Bauer, Teja Gregorin, Anamarija Lampič ...

Kombinacija streljanja in teka na smučeh izvira iz davnih časov, ko so predniki tako lovili divjad. Za biatlon potrebujejo športniki tudi malokalibrsko puško, s katero streljajo v 50 m oddaljeno tarčo.

SMUČANJE PROSTEGA SLOGA

Oprema: smuči, palice, rokavice, čelada

Discipline: smučarski kros, grbine, paralelne grbine in nova šola

Znani slovenski športniki/-ce: Filip Flisar, Jošt Klančar ...

Smučarski tekači in alpski smučarji so si že od nekdaj med treningi krajšali čas z akrobatskimi veščinami – tudi zunaj urejenih prog. Sčasoma so začeli te veščine meriti tudi na uradnih smučarskih tekmah. Potem je FIS smučanje prostega sloga priznal kot uradni šport.

DESKANJE NA SNEGU

Oprema: smučarski dres ali klasičen smučarski komplet (pri prostem slogu), smučarska deska, čevlji za deskanje, rokavice, čelada

Discipline: paralelni slalom, paralelni veleslalom, akrobatski skoki (»big air«), snežni park (»slopestyle«) in snežni žleb (»halfpipe«), deskarski kros ...

Znani slovenski športniki/-ce: Tim Mastnak, Rok Marguč, Žan Košir, Gloria Kotnik ...

7.-9. razred

Na Rogli vsako leto potekata FIS tekmi za ženske in moške v paralelnem veleslalomu v deskanju na snegu.

Deskanje se je hitro razdelilo na **prosti** in **alpski slog**. V Evropi je prevladoval alpski, čez lužo pa prosti slog. Med alpske discipline spadata **paralelni slalom** in **paralelni veleslalom**. V obeh je pomemben čas na progi z vratci.

V disciplini **deskarski kros** se v izločilnih bojih na progo hkrati spusti od 4 do 6 tekmovalcev. Zmaga tisti, ki prvi prečka ciljno črto.

Z mraza v dvorano

Večina zimskih športov poteka zunaj v naravi pod milim nebom in je odvisna od vremenskih razmer. Nekatere športne aktivnosti pa so se z zaledenelih jezer in ribnikov prestavile v dvorane – med njimi drsanje. Poznamo umetnostno drsanje, hokej na ledu, hitrostno drsanje, hitrostno drsanje na kratke proge ter rekreativno drsanje za zabavo.

UMETNOSTNO DRSANJE

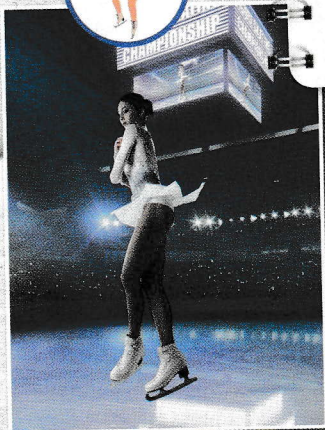
Oprema: drsalke za umetnostno drsanje, drsalni dres
Znani slovenski športniki/-ce: Daša Grm, Gregor Urbas, Mojca Kopač

Umetnostno drsanje združuje ples ob spremljavi glasbe in drsalne elemente, kot so piruete, koraki, lastovke in skoki. Na televiziji je obrat drsalke v zraku videti zelo enostaven, v praksi pa je zgodba čisto drugačna. In ne izvajajo samo enojnih obratov, ampak tudi dvojne, trojne in celo četverne obrate!

Tekmovanje poteka posamično za moške in ženske, v športnih in plesnih parih ter v mešanih ekipah. Posamezna tekma je sestavljena iz kratkega in prostega programa z nekaterimi obveznimi elementi. Nastop spremlja 9 sodnikov, ki ocenjujejo tehnično zahtevnost in umetniški vtis nastopa tekmovalcev.

Skoki se največkrat imenujejo po priimkih izumiteljev elementov. Najbolj znani skoki so aksel, dolup, lutz, flip, ritberger in trojček.

TEH OBRATOV NIKAR
NE POSKUŠAJ DOMA!

HOKEJ

Oprema: drsalke za hokej, dres, rokavice, hokejska čelada, maske (čelada), hokejske palice, ščitniki (za noge, kolena, komolce, ramena), lovilke in odbijalke (za vratarja)

Znani slovenski športniki/-ce: Rudi Hiti, Gorazd Hiti, Tomaž Razingar, Nik Zupančič, Anže Kopitar ...

Ta moštveni zimski šport so najprej igrali v Severni Ameriki, na staro celino je prišel leta 1908. Pri nas so začetki povezani z delovanjem ljubljanskega športnega kluba Ilirija v začetku 20. stoletja.

Hokejsko tekmo odigrata dve moštvi s po 6 igralci na drsališču, ki je ograjeno z leseno ali plastično ogrado z vrati, za katerimi so zaščitna stekla. Na vsaki strani drsališča je gol. Zelo hitra in na trenutke zelo agresivna kontaktna igra se igra trikrat po 20 minut z možnostjo podaljška in kazenskih strelav ob neodločenem rezultatu. Zmaga moštvo, ki večkrat zabije plošček – pak skozi vrata gola. V Sloveniji sta najbolj prepoznavna kluba v Ljubljani in na Jesenicah.

Eden najboljših slovenskih hokejistov je Anže Kopitar, ki igra v severnoameriški profesionalni hokejski ligi NHL.

Nevsakdanji zimski športi

Večina športov ima točno določena pravila in prizorišča. A so tudi takšni, ki so zelo nevsakdanji, posebni in ob nepazljivosti lahko tudi zelo nevarni.

ALI VEŠ

Na Triglav (2864 m) smo Slovenci prvič stopili leta 1778, na najvišjo goro sveta Mount Everest (8848 m) pa leta 1989.

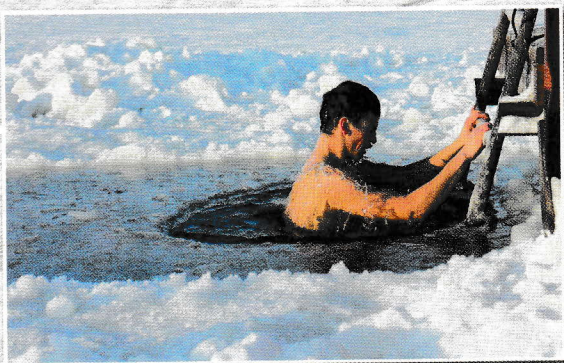
Zimski alpinizem

Gore so lahko tako poleti kot pozimi ob malomarnosti ali drugih okoliščinah zelo nevarne. Alpinisti se vzpenjajo na visoke vrhove po nezavarovanih, nezaznamovanih smereh. Zimski alpinizem vključuje plezanje po snežno-lednih in kombiniranih smereh, ledno plezanje, alpinistično smučanje in deskanje. Delno spada sem tudi turno smučanje in pristopi na vrhove v zimskem času. Za takšne podvige je obvezna primerna alpinistična oprema, vključno s cepini, derezami, krpljami, lopatami, varovalnimi vrvmi ...

Plavanje v mrzli vodi

Mrzla voda?! Brrr! A zimsko plavanje je vedno bolj priljubljen šport. Skoki v mrzlo morje niso več nekaj nenavadnega – izvajajo jih Nemci, Finci, Nizozemci ... in tudi Slovenci! Takšno plavanje ni za vsakogar, saj lahko pride do podhladitve ali celo smrti. In poleg dobre fizične pripravljenosti je pomembna tudi psihična pripravljenost. Zakaj? Ker ko se človek potopi v vodo s 5 °C ali manj, se telo na to odzove kot na utapljanje, umiranje – z obrambnimi mehanizmi. Pri tem lahko človek v zelo kratkem času doživi bolečino, preneha dihati, doživi omotico in vročičen občutek pretakanja krvi, da bi se telo ogrelo. Zato ti športniki trenirajo v ledenih bazenih, da se lahko »glava« pripravi na takšen izziv.

Kiparjenje iz snega

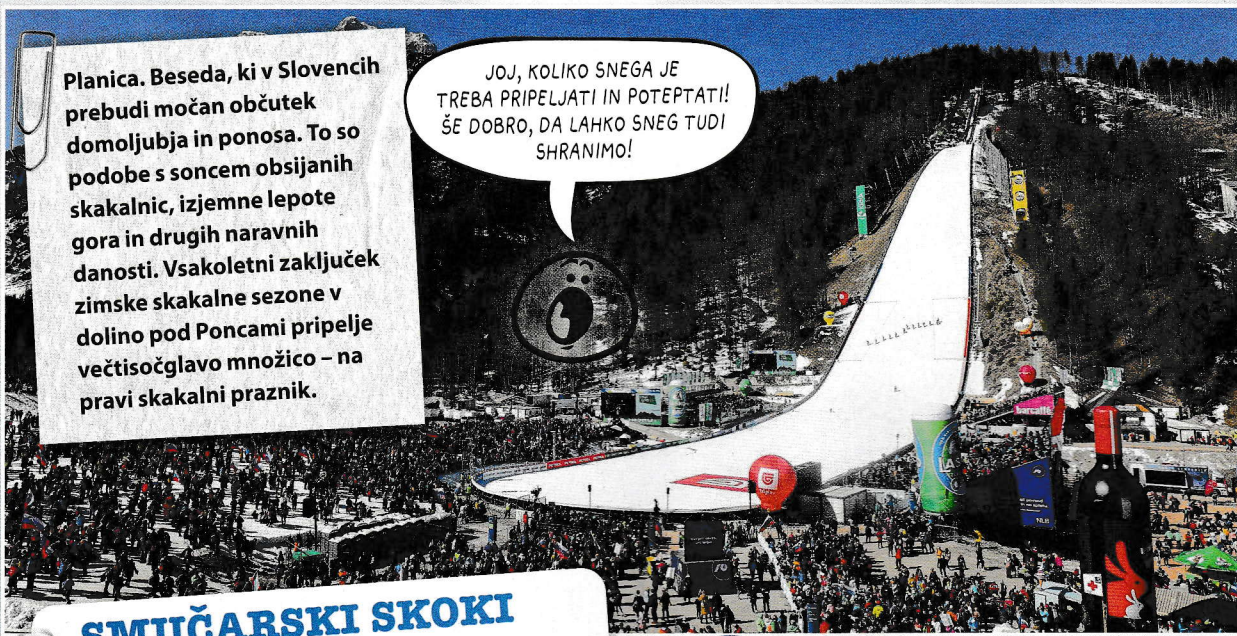
Bolj kot hitrost štejeta natančnost in inovativnost. Iz kupov snega in kock ledu kot kiparji ustvarjajo različne zgradbe in strukture. Pomagajo si z dleti, sekirami, kladivi ...

Za oblikovanje ledu je treba poznati lastnosti ledu, saj je od njegove spremenljivosti odvisno kiparjenje. Najpomembnejši dejavnik je temperatura – tako same ledene kocke ali snega kot okolice, v kateri bomo izdelovali svojo stvaritev. Bolj ko je toplo, hitreje je treba kipariti – in seveda, hitreje se bo umetnina stalila. Po svetu vsako leto potekajo številna mednarodna tekmovanja v izdelovanju ledenih in sneženih skulptur: v Franciji, Rusiji, na Kitajskem, v Kanadi, na Slovaškem ... in tudi pri nas v Črni na Koroškem gradijo gradove kralja Matjaža.

Planica, Planica, ledena kraljica!

Planica. Beseda, ki v Slovencih prebudi močan občutek domoljubja in ponosa. To so podobe s soncem obsijanih skakalnic, izjemne lepote gora in drugih naravnih danosti. Vsakoletni zaključek zimske skakalne sezone v dolino pod Poncami pripelje večtisočglavo množico – na pravi skakalni praznik.

JOJ, KOLIKO SNEGA JE TREBA PRIPELJATI IN POTEPTATI! ŠE DOBRO, DA LAHKO SNEG TUDI SHRANIMO!

SMUČARSKI SKOKI

Oprema: smuči, smučarsko-skakalni čevlji, čelada, očala, rokavice in poseben dres

Znani slovenski športniki/-ce: Primož Ulača, Franci Petek, Primož Peterka, Rok Benkovič, Robert Kranjec, Peter Prevc, Jurij Tepeš, Timi Zajc, Anže Lanišek, Maja Vtič, Ema Klinec, Nikla Križnar, Urša Bogataj ...

Da bi človek letel?! Nemogoče! A skakalci in skakalke dokazujejo nasprotno, ko pomikajo meje mogočega in s pomočjo skakalnice preletijo tudi več kot 250 metrov. Tekmujejo na mali skakalnici (K-90), veliki skakalnici (K-120) in na velikanki ali letalnici (od K-160 do K-225). Vsak skok sestavljajo spust po zaletni stezi, odskok z odskočne mize, skok oziroma let, doskok in vožnja v iztek. Skoki so tudi disciplina, kjer Slovenci dobimo največ medalj. Najbolj znani slovenski prizorišči sta Planica in Ljubno ob Savinji, kjer se vsako leto pomerijo skakalke.

Prvi Slovenec, ki je preskočil magično mejo 200 m, je bil Primož Peterka. Prvi človek čez 250-metrsko znamko je bil Peter Prevc (na sliki).

7.-9. razred

Planica, alpska ledeniška dolina

Planica je značilna alpska ledeniška dolina v severozahodnem delu Julijskih Alp. Tu najdemo različne oblike melišč in moren, najvišjo gozdno mejo v Sloveniji, ostanke pragozda, rastlinstvo in živalstvo alpskega sveta, reke, rečice, slapove ... pestro naravno in kulturno dediščino. Planica je tudi del Triglavskega narodnega parka.

Za Planico je značilno gorsko podnebje z dolgo in hladno zimo. Pozimi je običajno veliko snega, v drugih letnih časih pogosto dežuje.

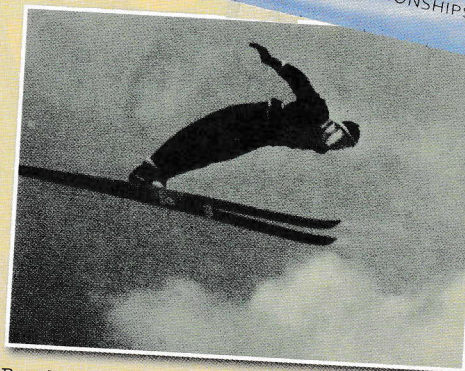

Planica, zibelka smučarskih poletov

Slovenci Planico najbolj povezujemo z zgodovino smučarskih skokov – čeprav se ob tem piše tudi zgodovina smučarskih tekov in drugih zimskih športov. V dolini pod Poncami je stala prva skakalnica velikanka na svetu, t. i. Bloudkova velikanka. Na njej je leta 1936 Avstrijec Sepp Bradl z daljavo 101,5 metra prvič premagal magično stotico. Čez trideset let so nedaleč stran zgradili še večjo skakalnico, imenovano Letalnica bratov Gorišek.

Z leti so se skupaj z apetiti po ekstremnih daljavah skakalnice večale, spremenila se je oprema in način skakanja. Na začetku 90. let preteklega stoletja se je uveljavil škarjasti slog skakanja, ki je omogočil še večje daljave. Planica je leta 1994 postregla še z enim mejnikom. Finski skakalec Toni Nieminen je s skokom 203 m prvi poletel čez dvesto metrov.

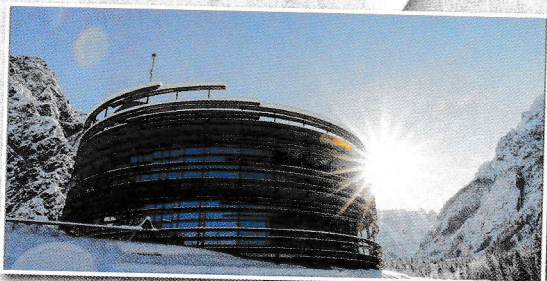
Razglednica s smučarskim skakalcem Marjanom Pečarjem

Sodoben skakalno-tekaški center v Planici

Danes je v Planici sodoben skakalno-tekaški Nordijski center Planica. Osrednji del centra so skakalnici – kar 8 jih je! Od tistih najmanjših za otroke in mladince do Bloudkove velikanke in Letalnice bratov Gorišek. Na prostem so urejene tekaške proge, v notranjosti so podzemna dvorana in notranje tekaške proge v podzemnem snežnem tunelu. V snežnem tunelu je tudi ledena steza za curling. V muzeju si lahko ogledaš zgodovino skokov ter poskušaš »leteti« v vetrovniku.

Nordijski center in dolina pod Poncami turiste in športnike vabi vse leto. Ob obilici ponudbe in vrhunski infrastrukturi se bržkone najde nekaj za vsak okus!

ALI VEŠ

15. marca 1979 je finale svetovnega pokala prvič spremljal refren pesmi Slavka Avsenika *Planica, Planica*.

55. svetovno prvenstvo v nordijskem smučanju

Komaj že čakamo! Na 43. svetovno prvenstvo FIS v nordijskem smučanju, ki bo potekalo med 22. februarjem in 5. marcem 2023 v Planici oz. Kranjski Gori. Največji športni dogodek v samostojni Sloveniji bo v 12 dneh postregel s 24 novimi svetovnimi prvaki.

PLANIŠKI IZZIV

Počasi preštej do 15.
Je minilo hitro ali se je zdelo,
da kar traja? Toliko ali kakšno sekundo
več traja, da smučarski skakalec
po odzivu pristane na dnu
planiške velikanke!

Akcija »Otroci Triglava« v Planici je ena od aktivnosti, s katerimi Zavarovalnica Triglav že več desetletij sodeluje pri ustvarjanju največjega slovenskega športnega spektakla. Otroci iz vse Slovenije si lahko brezplačno ogledajo kvalifikacije smučarskih skokov v Planici. Največja slovenska zavarovalnica je s planiškimi skoki povezana že vse od leta 1968 in je tja popeljala več kot 100.000 otrok.

NAGRADNO VPRAŠANJE

Koliko desetletij je Zavarovalnica
Triglav že povezana s skoki v Planici?

Odgovor pošlji po navadni pošti do 3. 3. 2023 na naslov
Uredništvo Vesele šole, Slovenska 29, Ljubljana ali po e-pošti na
vesela.sola@mladinska-knjiga.si. Če boš med izžrebanimi tremi, ti
bo naš podpomik, **Zavarovalnica Triglav**, podaril super

PAKET PRESENEČENJA.

Imena zmagovalcev bomo objavili na veselasola.net pod zavithkom
Za mulce v sedmih dneh po datumu oddaje prispevkov.

Več o pravih nagradnih igrah si preberite na www.veselasola.net/pravila-nagradnih-iger/.

Carji smučajo s čelado!

Postani boljši smučar, oglej si video
s Sandijem Murovcem.

triglav

Vse bo v redu.
triglav.si

bel – white – weiß

čaroben – magical – zauberhaft

deskati, deskanje na snegu – to snowboard, snowboarding – snowboarden, das

Snowboarden

drsati, drsanje – to ice skate, ice skating – Eislaufen, das Eislaufen

led – ice – das Eis

loviti – to hunt – jagen

odeti se – to dress – sich hüllen

previkati se – to move – sich bewegen

prevažati – to transport – transportieren

pokrajina – a landscape – die Landschaft

Skandinavija – Scandinavia – Skandinavien

smučati, smučanje – to ski, skiing –

Skifahren, das Skifahren

sankati, sankanje – to sledge, sledging – rodeln, das Rodeln

snežinka – a snowflake – die Schneeflocke

tovor – goods – die Fracht

zabava – fun – der Spaß

zima – winter – der Winter

zimski šport – a winter sport – der Wintersport

Magic Winter and Winter Sports

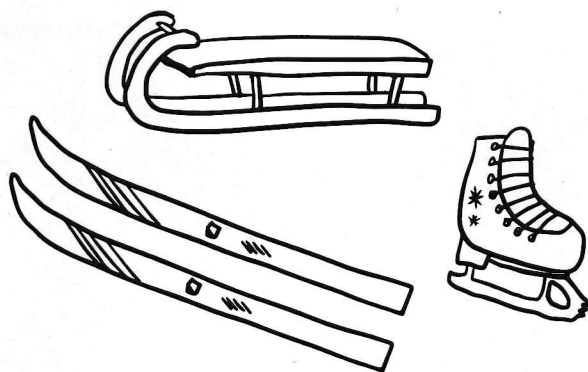
Snowflakes are falling softly, the landscape dresses in white. Winter can be very magical. In Scandinavia people skied and skated on ice already more than 5000 years ago. However, they were not doing that for fun, but to be able to move fast, to transport goods and to hunt animals. Winter sports are very popular nowadays, in particular, skiing, sledging and ice skating, as well as snowboarding. What is your favourite winter sport?

Match the pictures with the correct word.

ice skates

skis

a sledge

die Skier

die Schlittschuhe

der Schlitten

Zauberhafter Winter und Wintersport

Leise rieseln die Schneeflocken, die Landschaft ist in Weiß gehüllt. In Skandinavien lief man schon vor 5000 Jahren Eis und fuhr Ski. Man tat es nicht zum Spaß, sondern um sich schnell bewegen, Frachten transportieren und Tiere jagen zu können. Heute sind Wintersportarten sehr beliebt, insbesondere Skifahren, Rodeln und Eislaufen als auch Snowboarden. Was ist dein Lieblingswintersport?

Verbinde das Bild mit dem passenden Wort.

7.-9. class

Thousands of years ago skis were used for ... Circle the correct answer.

- tracking and hunting animals.
- recreation and fun.
- competing in the Winter Olympic Games.

7.-9. Klasse

Vor Jahrtausenden wurden Skier ... Verwendet. Kreise die richtige Antwort ein.

- zum Verfolgen und Jagen von Tieren
- zur Erholung und Unterhaltung
- zur Teilnahme an den Olympischen Spielen

Že imaš mednarodni certifikat iz angleščine in španščine?

Prijavi se na izpit Cambridge in Dele za šole.

PIONIRSKI DOM
CENTER ZA KULTURO MLADIH

<https://izpiti.pionirski-dom.si/si>

1. Kako še imenujemo skakalnico velikanka?

- Velika noga
- Letalnica
- Zaletalnica

2. Prve smuči so bile iz:

- kovine.
- lesa.
- plastike.

4. V mreži črk obkroži opremo in rekvizite zimskih športov.

D	P	L	O	Š	Č	E	K
E	U	Č	E	L	A	D	A
S	Š	S	M	U	Č	I	P
K	K	O	Č	A	L	A	A
A	A	S	A	N	K	E	L
Š	Č	I	T	N	I	K	I
D	R	S	A	L	K	E	C
R	O	K	A	V	I	C	E

3. Kako se imenuje kraj, od koder izvirajo »slovenske« smuči?

- Bloke
- Bovec
- Bled

7.-9. razred

5. Kako se imenujeta najbolj znani skakalnici v Planici?

- Planiška letalnica
- Bloudkova velikanka
- Letalnica bratov Gorišek

6. Kako se imenuje edini slovenski narodni park?

- Krajinski park Logarska dolina
- Triglavski narodni park
- Regijski park Škocjanske jame

7. Obkroži vsiljivca.

7. Katera država bo gostila naslednje zimske olimpijske igre leta 2026?

- Avstrija
- Norveška
- Italija

OBIŠČI
VESELASOLA.NET
IN REŠI UČNO POT.
ČAKAJO TE LEPE NAGRADE.

Šolsko tekmovanje bo
8. 3. 2023,
državno pa
12. 4. 2023.

Če obiskuješ 4.-6. razred, reši samo del, ki ni označen z znakom 7.-9. razred. Starejši pa rešite celoten preizkus in ga pošljite na naslov:

Vesela šola, Mladinska knjiga Založba, Slovenska 29,
1000 Ljubljana, s pripisom **Februarska VŠ**.

Ne pozabi pripisati svojih podatkov (ime in priimek, naslov). Podatke naj podpiše eden od staršev oziroma skrbnikov, ki s podpisom dovoljuje, da jih posreduješ in sodeluješ v nagradni igri. Med prispelimi pravilnimi odgovori bomo 3. marca 2023 izžrebali nekaj srečnežev, ki jih čakajo nagrade. Imena nagrajencev bodo v tednu dni po žrebanju objavljena na www.veselasola.net, kjer so objavljena tudi pravila nagradnih iger.

Ime in priimek veselošolke, veselošolca:

.....

Naslov: .....

Podpis starša: .....

Razred: 4.-6. 7.-9. Obkroži

Soustvarjalci teme Čarobna zima

besedilo Maja Omladič Topovšek, angleški in nemški del Pionirski dom, ilustracije Matej de Cecco, oblikovanje Simon Kajtna, jezikovni pregled Vera Jakopič, urednica Sabina Tamše Kozovinc. Slikovno gradivo: Zavarovalnica Triglav, Hokejska zveza Slovenije, Nordijski Center Planica, SEM (Slovenski etnografski muzej), Shutterstock, Wikimedia Commons.

Pri izpeljavi celotne zasnove letošnje Vesele šole nam pomagata:

Telekom Slovenije in Zavarovalnica Triglav.
Vesela šola je priloga mesečne revije Pil; letnik 53, št. 6 (februar 2023).